

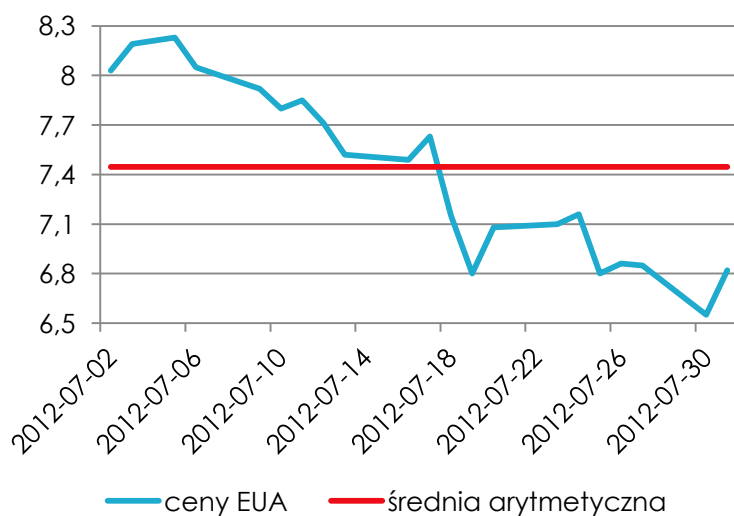
Raport z rynku CO₂

Nr 4, lipiec 2012

Analiza kształtowania się poziomu cen jednostek EUA w lipcu

W związku z zawieszeniem możliwości logowania oraz wykonywania operacji na rachunkach w systemach rejestrowych całej Unii Europejskiej, który miał miejsce w dniach od 3 do 20 czerwca br., popyt na uprawnienia

Wykres 1. Dienne ceny zamknięcia uprawnień EUA na rynku spot w lipcu 2012 roku [w euro]

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie danych Point Carbon o cenach z rynku OTC (rynek pozagiełdowy) podawanych przez brokerów oraz giełdy ICE/ECX, Bluenext, EEX oraz Nordpool.

EUA w lipcu zwiększył się o ponad 30% w stosunku do wolumenu z maja¹.

¹ Według DM Consus suma wolumenu uprawnień EUA w czerwcu wyniosła ponad 2,3 mln, natomiast w lipcu 3 mln.

Dzienne ceny zamknięcia uprawnień EUA na rynku spot w lipcu 2012 roku poruszały się w sposób zbliżony do poprzedniego miesiąca tj. w przedziale od 6,55 do 8,23 euro, z tą jednak różnicą, że na rynku dominował trend spadkowy. Poziom maksimum cenowego został wyznaczony w piątym dniu lipca (8,23 euro), natomiast poziom minimum w przedostatnim dniu handlowym miesiąca (6,55 euro – 30 lipca). Poziom zmienności cen uprawnień EUA w lipcu stanowił 25,6% cenowego minimum miesiąca, co jest wynikiem o 3,2 pkt. % gorszym w stosunku do poprzedniego miesiąca.

Przez pierwsze cztery dni transakcyjne lipca ceny uprawnień EUA zyskiwały na wartości (ale jedynie o ok. 2,5%), pomimo sygnałów o zwiększeniu o 7,65 mln podaży uprawnień w następujących dniach z tytułu ich sprzedaży na aukcjach przez rządy Niemiec i Wielkiej Brytanii oraz Europejski Bank Inwestycyjny (EBI). Bardzo mocnym czynnikiem pro-wzrostowym w tym przypadku było opublikowanie dobrych wiadomości makroekonomicznych płynących ze strefy euro, w szczególności informacji o obniżeniu stóp procentowych przez Europejski Bank Centralny, co miało zachęcić banki do pożyczania sobie pieniędzy. Innym czynnikiem były wysokie notowania cen ropy naftowej na światowych giełdach.

Rynek „nasycił” się kupującymi w dniu 5 lipca, w którym osiągnął maksimum cenowe. Od tego momentu, aż do dnia 16 lipca następowała systematyczna wyprzedaż uprawnień EUA. W tym czasie uprawnienia obniżyły swoją wartość o blisko 9%. Niewątpliwie wpływ na to miała fizyczna sprzedaż przez EBI 4 mln uprawnień na rynku kasowym (spot) i 2,5 mln uprawnień na

rynku terminowym (*future*)² oraz cotygodniowa sprzedaż uprawnień EUA przez rząd Niemiec w ramach aukcji organizowanych przez giełdę EEX (razem 1,15 mln uprawnień EUA). Ponadto, rynek uprawnień EUA podążał w ślad za innymi rynkami oczekując przede wszystkim bardziej szczegółowych informacji w sprawie planowanej przez Komisję interwencji na rynku w postaci tzw. „set-aside” uprawnień EUA.

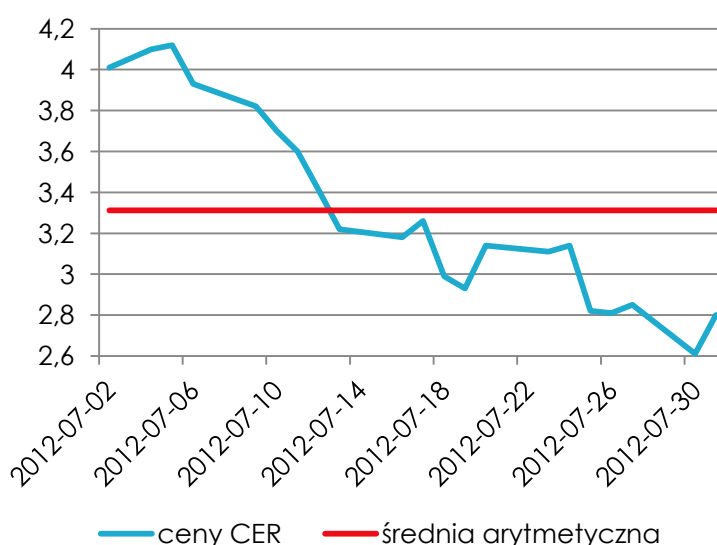
Serwis Point Carbon w dniu 18 lipca ujawnił, że unijny plan naprawy Europejskiego Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji nie przyniesie żadnych konkretnych rozwiązań. Z kolei w dniu 25 lipca KE opublikowała, tzw. plan naprawczy systemu EU ETS mający na celu nowelizację dyrektywy EU ETS, tak aby Komisja mogła wpływać na terminy oraz wolumeny uprawnień przeznaczanych na aukcje w okresie 2013-2020 (bardziej szczegółowo dokumenty te zostały opisane w dalszej części Raportu).

Powyższe wydarzenia rynkowe przyczyniły się do dalszych systematycznych spadków cen uprawnień EUA, aż do osiągnięcia minimum cenowego w przedostatnim dniu lipca. Warto zwrócić uwagę, że w dniu 18 lipca cena EUA „przebiła od góry” średnią arytmetyczną z 22 dni transakcyjnych lipca (poziom 7,45 euro - czerwona linia na wykresie 1). W ostatnim dniu transakcyjnym lipca rynek uprawnień EUA odrobił tylko niewielką część strat z dnia poprzedniego i osiągnął cenę 6,82 euro. Jest to wartość o ponad 15 % niższa od notowań ceny uprawnienia EUA z początku miesiąca.

Niestety obecne uwarunkowania rynkowe nie sprzyjają odwróceniu powstałego trendu spadkowego.

W związku z zawirowaniami dotyczącymi „set-aside” spadło zaufanie inwestorów do rynku uprawnień do emisji. Wzrostom nie będzie sprzyjać również upublicznienie kalendarza najbliższych aukcji organizowanych dla EBI³

Wykres 2. Dienne ceny zamknięcia jednostek CER na rynku spot w lipcu 2012 roku [w euro]

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie danych Point Carbon o cenach z rynku OTC (rynek pozagiełdowy) podawanych przez brokerów oraz giełdy ECX, Bluenext, EEX oraz Nordpool.

oraz pogarszająca się sytuacja gospodarcza Unii Europejskiej.

Zdaniem DM Consus kształtowanie się cen w najbliższym czasie będzie zależeć głównie od reakcji Komisji Europejskiej. W obecnej sytuacji należy spodziewać się kontynuacji trendu spadkowego a także przebicia obowiązującego poziomu wsparcia: 6,17 EUR.

² Dotychczas na rynek wprowadzono 141,6 mln uprawnień EUA, uzyskując przychód 1,13 mld euro.

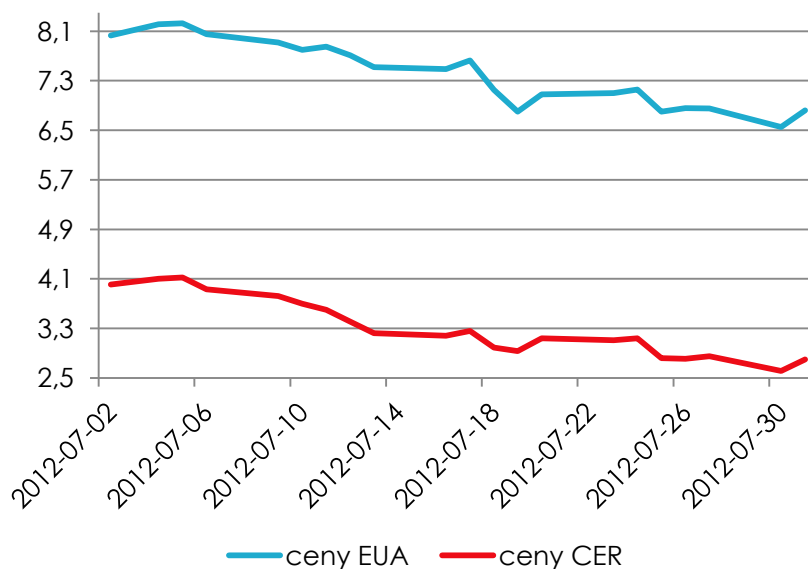
³ Z komunikatu KE wynika, iż będą się one odbywać przez dwa następne miesiące w każdy poniedziałek i wtorek na giełdzie EEX oraz środę, czwartek i piątek na ICE, a dzienny wolumen wyniesie 500 tysięcy jednostek.

Analiza kształtowania się poziomu cen jednostek CER w lipcu

Dzienne ceny zamknięcia jednostek CER na rynku spot w lipcu 2012 roku (przedstawione na Wykresie 2) poruszały się w korytarzu cenowym wyznaczonym przez skrajne punkty miesięcznego maksimum (4,12 euro) oraz minimum (2,61 euro). Poziom pionowego poruszania się cen jednostek CER w lipcu był ponad 2-krotnie wyższy od tego występującego w czerwcu i wyniósł blisko 58% zanotowanego minimum.

W całym miesiącu ceny jednostek CER podążały w ślad za wzrostami i spadkami cen uprawnień EUA. Od 6 do 16 lipca nastąpił pierwszy mocniejszy spadek cen jednostek CER – o 22,8%. 17 i 20 lipca, tak jak w przypadku uprawnień EUA, nastąpiła lekka korekta, po czym kurs wrócił do głównego

Wykres 3. Spread EUA/CER w lipcu 2012 r. [w euro]

Źródło: Opracowanie własne KOBIZE na podstawie danych Point Carbon o cenach z rynku OTC (rynek pozagiełdowy) podawanych przez brokerów oraz giełdy ECX, Bluenext, EEX oraz Nordpool.

trendu spadkowego. W ostatnim dniu lipca rynek jednostek CER odrobił część strat z dnia poprzedniego, ale nie uchroniło go to przed

ponad 30% spadkiem w stosunku do pierwszego dnia lipca. Warto zwrócić uwagę, że średnia arytmetyczna z 21 dni transakcyjnych lipca (poziom 3,31 euro - czerwona linia na wykresie 2) została przekroczona w dniu 13 lipca, czyli kilka dni wcześniej, niż miało to miejsce przy analogicznej sytuacji z uprawnieniami EUA.

Zdaniem DM Consus cena szarych jednostek CER jest obecnie na rekordowo niskim poziomie i nic nie wskazuje, by ta sytuacja miała się zmienić. Znaczna nadpodaż oraz brak możliwości ich wykorzystania po 2012 r. pozwala przypuszczać, że wraz ze upływem czasu ich wartość będzie nadal malała.

Poziom spreadu EUA/CER

W całym miesiącu poziom spreadu⁴ EUA/CER oscylował wokół wartości 4 euro. Należy odnotować, że różnica między minimum, a maksimum spreadu EUA/CER wyniosła zaledwie 12,9% ceny minimum. Stały poziom spreadu w lipcu był efektem dużo mniej dynamicznych zmian cen uprawnień EUA w stosunku do cen jednostek CER.

Najlepszym dla inwestorów okresem na zamianę uprawnień EUA na jednostki CER były dni między 12 a 17 lipca. Za każde wymienione uprawnienie w tych dniach można było uzyskać przychód pomiędzy 4,3, a 4,37 euro. Z kolei najmniej korzystnym posunięciem dla instalacji EU ETS w celu

⁴ Różnica między ceną rynkową uprawnienia EUA, a ceną jednostki CER.

Tabela 1. Przyczyny większych „wahnięć cenowych” na rynku uprawnień EUA w lipcu 2012 roku

L.p	Data	% zmiana ceny w stosunku do dnia sprzed okresu	Przyczyna wzrostu/spadku ceny EUA
1	6-16 lipca	-8,99%	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie podaży poprzez sprzedaż uprawnień EUA na aukcjach przez rząd Niemiec oraz Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) • Spadki na rynkach finansowych • Spadające ceny gazu • Zwiększenie podaży ERU • Zniesienie blokady EU ETS Rumunii
2	17-19 lipca	-10,88%	<ul style="list-style-type: none"> • Ujawnienie informacji nt. możliwych opóźnień wyłączenia części uprawnień EUA oraz rezygnacji z podania konkretnych liczb wyłączonych/usuniętych uprawnień
3	24-30 lipca	-8,5%	<ul style="list-style-type: none"> • Opublikowanie tzw. planu naprawczego systemu EU ETS (projekt nowelizacji dyrektywy EU ETS, możliwości wycofania części uprawnień, opóźnienia sprzedaży uprawnień)
4	31 lipca	+4,12%	<ul style="list-style-type: none"> • Wyższe ceny energii elektrycznej • Oczekiwania na decyzje w sprawie polityki monetarnej Stanów Zjednoczonych oraz Strefy Euro

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE.

rozliczenia swoich emisji był zakup jednostek CER w dniu 19 lipca.

Lipcowa aktualizacja prognoz cen uprawnień EUA w latach 2013-2020

Prognozowania cen uprawnień EUA w przyszłym okresie EU ETS można dokonać według dwóch obecnie przyjmowanych sposobów, tj.: według projekcji EUA w poszczególnych latach wykonywanych przez znane instytucje finansowe takie jak np. Deutsche Bank, Barclays, City Group czy Point Carbon lub poprzez notowania kontraktów terminowych futures⁵, których instrumentem

⁵ Kontrakt futures to instrument finansowy, będący rodzajem umowy, zawartej pomiędzy kupującym (sprzedającym) a giełdą, w której sprzedający zobowiązuje się sprzedać określony instrument bazowy za ściśle określoną cenę w ściśle określonym terminie. Cena,

bazowym są uprawnienia EUA, a termin wygaśnięcia kontraktu przypada na grudzień kolejnego roku.

Warto zwrócić uwagę, że prognozy cen EUA są publikowane sporadycznie, w odróżnieniu od dostępnych codziennie notowań kontraktów terminowych futures. Stąd też, z uwagi na większą dostępność, wydaje się że drugi z wymienionych wyżej sposobów jest lepszy. Prognozy instytucji finansowych mogą być znacząco „przeterminowane”, w odróżnieniu do notowań kontraktów

według której strony przeprowadzą transakcje w przyszłości, zwana jest ceną terminową (ang. *future price*), zaś dzień, w którym strony zobowiązane są przeprowadzić transakcję to data rozliczenia (ang. *settlement date*) lub data dostawy (ang. *delivery date*). Standardowe kontrakty terminowe wygasają w grudniu danego roku (do tego czasu mogą być obracane na giełdzie). Najbardziej płynnym rynkiem kontraktów EUA futures jest ICE/ECX z siedzibą w Londynie.

Tabela 2: Notowania cen kontraktów terminowych futures EUA z dnia 3 sierpnia 2012 r. [w euro]

Rodzaj kontraktu/prognoza cen EUA	Rok z okresu 2012-2019							
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ICE ECX EUA Futures December* z 2 lipca 2012 r.	7,17	7,62	8,05	8,51	8,83	9,27	9,84	10,41
Średnia w całym okresie	8,71							

*z terminem zapadalności w grudniu danego roku.

Źródło : www.barchart.com

terminowych, które dyskontują w cenach uprawnień EUA obraz danej sytuacji rynkowej.

W tabeli 2 zamieszczono informacje o wycenach grudniowych kontraktów terminowych EUA z najbardziej płynnego w tej chwili rynku uprawnień EUA (o najwyższym wolumenie transakcji) – giełdy ICE/ECX. Dane o których mowa powyżej zostały opublikowane w dniu 3 sierpnia 2012 roku.

były wyceniane na 12,12 euro. Oznacza to, że inwestorzy są coraz bardziej sceptyczni, co do wzrostów cen uprawnień EUA pod koniec III okresu EU ETS.

Średnia arytmetyczna wyznaczona na podstawie notowań cen kontraktów w latach 2012-2019 z dnia 3 sierpnia 2012 spadła o 13,68% (do 8,71 euro) w stosunku do ceny notowanej miesiąc wcześniej.

Tabela 3: Okresowe szacunki cen uprawnień EUA oraz jednostek CER [w euro]

Instytucja/okres	II połowa 2012		2013		2014		2015		2013-2020	
	EUA	CER	EUA	CER	EUA	CER	EUA	CER	EUA	CER
jednostki										
Barclays Capital	9	4	12	7	14	7	x	x	8,95	7
Point Carbon	8,75	4,4	8	5,6	10	7	10	7	12	8
Societe General	8	4	10	6,5	11	8	12	8	10,9	5,4
Deutsche Bank	9,5	x	10,2	x	10,5	x	10,8	x	11,3	x
UBS	6	x	5	x	6	x	7	x	7,9	x
Średnia	8,25	4,13	9,04	6,36	10,3	7,33	9,95	7,5	10,21	6,8

Źródło : Point Carbon, 3 lipca 2012 r.

Z uwagi na fakt, że termin zapadalności kontraktów przypada na ostatni miesiąc każdego roku notowań, posłużono się okresem 2012-2019.

Na dzień 3 sierpnia 2012 r. kontrakty na koniec roku 2019 rynek terminowy wycenia na 10,41 euro. Jest to o 14,11% mniejsza wartość niż miesiąc wcześniej, kiedy te same instrumenty

Spadały również wartości lipcowych prognoz cen uprawnień EUA pięciu wybranych instytucji analitycznych (zamieszczone w tabeli 3). Po aktualizacji w stosunku do czerwca prognozy wskazują, że średnia cena uprawnień EUA w III okresie EU ETS wyniesie 10,21 euro, czyli o 12,13% mniej niż miesiąc wcześniej. Wciąż bezpośrednią przyczyną spadków są rosnące obawy o sytuację

gospodarczą w Europie. Głęboka recesja może pojawić się zwłaszcza w sektorach przemysłowych europejskiej gospodarki. W efekcie może doprowadzić to do dodatkowego zwiększenia nadpodaży uprawnień.

Propozycja zmian w harmonogramie aukcyjnym w III fazie EU ETS

Na stronie Komisji Europejskiej ([link](#)) w dniu 25 lipca br. pojawiła się propozycja zmian w terminarzu aukcyjnym w okresie 2013-2020. Pomysł Komisji ma na celu wymuszenie wzrostu ceny CO₂ poprzez zmniejszenie puli aukcyjnej w pierwszych latach III fazy EU ETS i zwrot uprawnień w późniejszym okresie lub ich całkowite zamrożenie (tzw. „set aside”).

Komisja przedstawiła następujące dokumenty:

- ⇒ Propozycję Decyzji zmieniającej dyrektywę EU ETS wyjaśniającą zasady ustalania terminarza aukcyjnego uprawnień ([link](#));

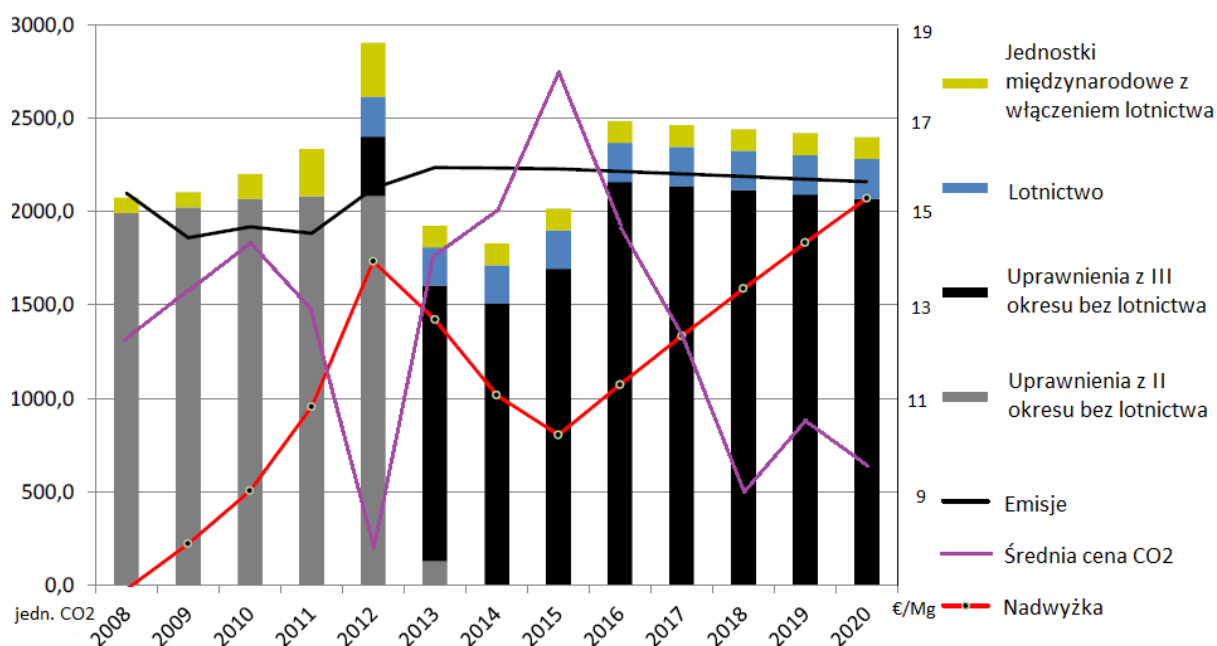
- ⇒ Propozycję Rozporządzenia Komisji zmieniającego Rozporządzenie (UE) Nr 1031/2010 (rozporządzenie aukcyjne) ([link](#));

- ⇒ Dokument roboczy - Informacja o funkcjonowaniu EU ETS, wielkościach uprawnień przeznaczonych na aukcje i wydawanych bezpłatnie oraz wpływie nadwyżki uprawnień na rynek w okresie do 2020 r. ([link](#)).

Ponadto, Komisja poinformowała, że pracuje nad raportem analizującym funkcjonowanie rynku CO₂, który ma się ukazać jeszcze w tym roku.

W pierwszym dokumencie Komisja podkreśla, iż posiada kompetencje do zmian harmonogramu aukcyjnego. Drugi to projekt aktu prawnego umożliwiający taką zmianę. Dopiero trzeci dokument pokazuje konkretne propozycje, tj. odłożenie z puli **1,2 mld, 900 mln lub 400 mln uprawnień**. Wpływ pierwszej propozycji odłożenia, tj. 1,2 mld, na wielkość nadwyżki uprawnień zaprezentowano na

Wykres 4. Wielkość przydziałów, nadwyżki uprawnień, emisji i ceny CO₂ przy zastosowania scenariusza odłożenia 1,2 mld uprawnień.

Źródło: Opracowanie własne KOBIZE na podstawie wykresu KE oraz danych Carbon Market Daily.

wykręsie 4. O wpływie „set aside” na wysokość ceny CO₂ pisaliśmy już w czerwcowym wydaniu Raportu z rynku CO₂ ([link](#)).

Dokument roboczy Komisji pokazuje również kształtowanie się puli aukcyjnej dla UE oraz przykładową symulację przychodów z aukcji dla państw, które zdecydowały się na zastosowanie derogacji dla elektroenergetyki zgodnie z art. 10c dyrektywy EU ETS, zgodnie z którą dla wybranych scenariuszy odłożenia uprawnień przychody do budżetu w pierwszym roku mogą mieć wartość ujemną.

Eksperti z Thomson Reuters Point Carbon przewidują, że bez interwencji na rynku, ceny w 2013 r. mogą spaść do poziomu 4 euro (Carbon Market Daily, 31.07.12). Komisarz Connie Hedegard motywuje decyzję zmiany terminarza, twierdząc, że nie można zalewać uprawnieniami i tak już przepiętnionego rynku (stanowisko KE, 25.07.12). Jednak, zgodnie z wypowiedziami ekspertów, m.in. z Międzynarodowego Stowarzyszenia Handlu Emisjami (IETA), zaproponowane przez Komisję podejście do rozwiązania problemu nadwyżki uprawnień i niskiej ceny CO₂ ma krótkookresowy charakter. Natomiast, żeby ożywić rynek niezbędne są systemowe rozwiązania o długim horyzoncie czasowym. Według Davida Hone, starszego doradcy w

zakresie klimatu w Shell, Komisja dała sobie czas do dyskusji nad zwiększeniem celów i reformą EU ETS (Carbon Finance, 01.08.12). Zdaniem Trevora Sikorskiego, głównego analityka w zakresie rynku CO₂ w Barclays, najważniejszą informacją, która pojawiła się w dokumentach Komisji Europejskiej są wielkości odłożonych uprawnień, które będą najwyższe w 2013, co wpłynie znacząco na zmienność ceny na rynku na początku III okresu i podczas zwrotu uprawnień do puli aukcyjnej (Carbon Market Daily, 30.07.12).

Konsultacje społeczne dokumentów trwają **do 3 października br.** i są one ogólnie dostępne. Informacje z adresem email, na który należy wystać opinię, można znaleźć na stronie Komisji ([link](#)). W następnej kolejności propozycja ta trafi na 3 miesiące pod dyskusję Rady i Parlamentu, gdzie może być większością kwalifikowaną zaakceptowana lub odrzucona.

Kompilacja najważniejszych wydarzeń rynkowych w lipcu 2012 roku:

- **5 lipca** – sprzedaż 4 mln uprawnień na aukcji przez rząd Wielkiej Brytanii.
- **18 lipca** – informacja o braku konkretnych rozwiązań w nieopublikowanym dokumencie KE dotyczącym możliwego wyłączenia części uprawnień w III okresie rozliczeniowym.
- **20 lipca** – Potwierdzenie przez KE publikacji powyższego dokumentu w kolejnym tygodniu.
- **25 lipca** – raport dotyczący planu naprawczego EU ETS – pakietu środków (projekt nowelizacji dyrektywy EU ETS, możliwości wycofania części uprawnień, opóźnienia sprzedaży uprawnień), dzięki którym możliwy byłby wzrost cen uprawnień EUA.
- **27 lipca** – Europejska Giełda Energii (EEX) wprowadziła uproszczone zasady dotyczące uczestnictwa w aukcjach dla małych i średnich przedsiębiorstw. Ponadto, wprowadziła brak opłaty dla inwestorów grających na podstawowych aukcjach uprawnień rynku na rynku kasowym.

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE w oparciu o dostępne informacje prasowe.

Światowa podaż jednostek CER

Informacje dotyczące ilości zatwierdzonych projektów CDM oraz liczby wydanych jednostek CER publikuje na swojej stronie Sekretariat Konwencji Klimatycznej ([link](#)). Z danych tych wynika, że po tym jak wiosną br. zaobserwowano duży wzrost liczby rejestrowanych projektów, liczba ta spadła w czerwcu do 161 projektów, a w lipcu

Tabela 4. Zatwierdzone projekty CDM oraz wydane jednostki CER w lipcu 2012 r.

CDM	Lipiec 2012	łącznie
Liczba projektów	161	4386
Liczba wydanych CER (mln)	15	974

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE

utrzymała się na tym samym poziomie. W sumie do tej pory zarejestrowano 4386 projektów CDM. Do końca lipca wydanych zostało w sumie ok. 974 mln CER, z tego ok. 15 mln w lipcu br⁶. Szacunki duńskiej agencji UNEP Risoe⁷, co do liczby jednostek CER, które mogą zostać wydane do końca 2012 r., zmniejszyły się w stosunku do szacunków z poprzedniego miesiąca i wynoszą obecnie ok. 1096 mln (prognoza w czerwcu wynosiła - 1102 mln).

Światowa podaż jednostek ERU

Z danych duńskiej agencji UNEP Risoe wynika, że po tym jak w czerwcu do Sekretariatu Konwencji Klimatycznej trafiły tylko 4 projekty, liczba ta znacznie zwiększyła się w lipcu – do 24 projektów, z czego 22 projekty realizowane zgodnie ze ścieżką I⁸ (dziewiętnaście projektów z Rosji i trzy na Ukrainie).

⁶ "UNEP Risoe CDM/JI Pipeline Analysis and Database, August 1st 2012"

⁷ "UNEP Risoe CDM/JI Pipeline Analysis and Database, August 1st 2012"

⁸ Zgodnie ze Ścieżką I kraj goszczący projekty może samodzielnie określić zasady i procedury oceny, zatwierdzania i weryfikacji projektów JI.

Liczba jednostek wydanych w lipcu w związku z realizacją projektów JI to prawie 5 mln ERU. Całkowita liczba wydanych ERU do końca lipca 2012 r., to ponad 174 mln ERU⁹. Od maja zmniejsza się liczba prognozowanych

Tabela 5. Zatwierdzone projekty JI oraz wydane jednostki ERU w lipcu 2012 r.

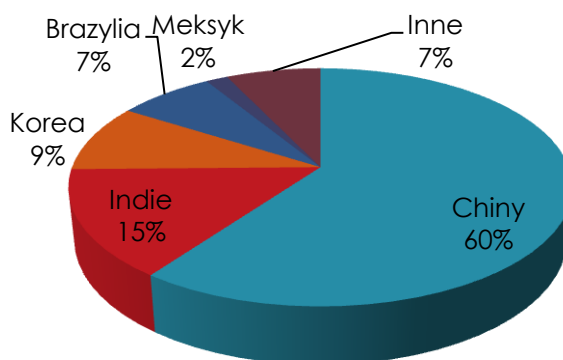
Ji	Lipiec 2012	łącznie
Liczba projektów	24	387
Liczba wydanych ERU (mln)	4,8	174,3

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE

jednostek ERU, które zostaną wydane do końca 2012 r. (w maju - ok. 282 mln, w czerwcu -248 mln ERU, a w lipcu – już tylko 226 mln ERU).

W lipcu w Rejestrze Unii dokonano transferu ok. 93,5 tys. ERU za redukcje emisji osiągnięte w związku z realizacją projektów JI w Polsce. Transfery dotyczyły projektów: „Mazurski Pakiet gazu Składowiskowego” oraz „Farma wiatrowa Zagórze”. Natomiast całkowita

Wykres 5. Liczba CER ze względu na kraj goszczący

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE

⁹ "UNEP Risoe CDM/JI Pipeline Analysis and Database, August 1st 2012"

liczba jednostek wydanych za projekty realizowane w Polsce wyniosła ok. 10,6 mln.

Informacje z rynku: CER, ERU

Są dwa rodzaje projektów, z których nie będzie można wykorzystywać jednostek CER i ERU w przyszłym okresie rozliczeniowym. Zostały one wymienione w Rozporządzeniu Komisji nr 550/2011¹⁰ ustalającym pewne ograniczenia w zakresie wykorzystania przez

Wykorzystanie ww. jednostek będzie możliwe jedynie do 30 kwietnia 2013 r., wyłącznie do rozliczenia emisji z okresu 2008-2012¹¹.

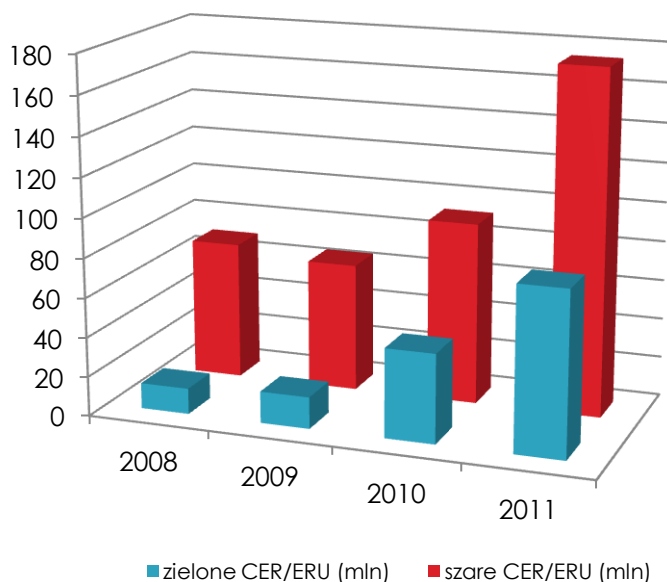
Można jednak sprawdzić źródło pochodzenia jednostek CER/ERU. W tym celu należy wpisać na stronie Sekretariatu Konwencji Klimatycznej ([link](#)) numer projektu, który wyświetla się w rejestrze (bez kodu kraju, np. w przypadku numeru referencyjnego projektu CN-1194, należy wpisać 1194). Znając numery seryjne jednostek CER/ERU można określić projekt, z którego pochodzą.

W związku z tym, że cena jednostek pochodzących z ww. projektów jest niższa od pozostałych jednostek, a ich wykorzystanie będzie możliwe jedynie do 30 kwietnia 2013 r., wyłącznie do rozliczenia emisji z okresu 2008-2012, znacznie wzrósł wolumen ich wykorzystania w ostatnich latach (patrz – Wykres 6).

W lipcu odbyło się 68 spotkanie Rady Zarządzającej CDM (CDM EB, ang. *Clean Development Mechanism Executive Board*), na którym Rada zdecydowała, że jej organ doradczy (ang. *Meth Panel*) ponownie zajmie się przeglądem metodologii dot. projektów w zakresie

elektrowni o wysokiej sprawności zasilanych węglem (ang. *efficient coal-fired power project*). Tym samym zamknięto właściwie drogę dla nowych elektrowni węglowych na

Wykres 6. Szare CER vs. zielone CER umorzone w latach 2008-2011

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie „*Losing the lead? Europe's flagging carbon market*”, Sandbag, czerwiec 2012

instalacje w EU ETS jednostek z tytułu projektów związanych z gazami przemysłowymi. Są to jednostki pochodzące z projektów związanych z niszczeniem trifluorometanu (HFC-23) i podtlenku azotu (N₂O) z produkcji kwasu adypinowego.

¹⁰ Rozporządzeniu Komisji (UE) nr 550/2011 z dnia 7 czerwca 2011 r. ustalającym, na mocy dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, pewne ograniczenia w zakresie wykorzystania, do celów art. 11a dyrektywy 2003/87/WE międzynarodowych, jednostek z tytułu projektów związanych z gazami przemysłowymi (Dz. Urz. UE z 2011 r., L149, s. 1)

¹¹ Strona do sprawdzania jednostek CER oraz ERU: <http://cdm.unfccc.int/Projects/projsearch.html> ; <http://ji.unfccc.int/JI/Projects/ProjectInfo.html>

uzyskanie jednostek CER, które później mogłyby być wykorzystywane przez instalacje w EU ETS. Bowiem zgodnie z zasadami zapisanymi w dyrektywie EU ETS, po 2013 r. instalacje będą mogły wykorzystywać jednostki z projektów zarejestrowanych przed 2013 r.¹²

Powstał nowy program CDM Loan Scheme wdrażany m.in. przez UNFCCC, którego celem jest wspieranie rozwoju projektów CDM w krajach, w których do tej pory mechanizm ten nie był popularny. Realizujący projekty w krajach, w których do tej pory było mniej niż 10 projektów CDM (w tym, prawie wszystkie kraje najstabilniej rozwinięte) mogą ubiegać się o nieoprocentowaną pożyczkę na przygotowanie dokumentacji projektowej, rejestrację oraz pierwszą weryfikację projektu.

Na stronie Sekretariatu Konwencji Klimatycznej opublikowano projekt „**Wytycznych JI**” (ang. *JI Guidelines*) dotyczących tego, jak w przyszłości miałyby funkcjonować mechanizm wspólnych wdrożeń. **Konsultacje społeczne trwają do końca sierpnia.**

9 sierpnia w Bonn odbędzie się spotkanie „JI Roundtable”, na którym omawiane będą m.in. przyszłe zasady mechanizmu wspólnych wdrożeń.

Informacje z Rejestru Uprawnień

Według Międzynarodowego Stowarzyszenia Handlu Emisjami (IETA) opóźnienia we wdrożeniu nowego oprogramowania unijnego rejestru uprawnień do emisji CO₂ mogą być niebezpieczne dla Europejskiego Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji.

IETA ostrzega, że jeśli do 1 grudnia 2012 r. nie zostaną uruchomione wszystkie funkcje systemu transakcyjnego, to może to grozić załamaniem łańcucha transakcji.

¹² Więcej informacji w opracowaniu KOBiZE pn.: „[Projekty wspólnych wdrożeń – możliwości realizacji w Polsce. Przewodnik dla inwestorów](#)”

1 i 17 grudnia są datami kluczowymi, jeśli chodzi o rozliczanie transakcji na rynku kontraktów terminowych. Obecnie transfer uprawnień do emisji CO₂ z jednego konta na drugie zajmuje 26 godzin, jest to zdecydowanie niewystarczające tempo dla okresu rozliczeń kontraktów terminowych.

Ogólnoeuropejski rejestr uprawnień został uruchomiony w zeszłym miesiącu i zastąpił krajowe rejestry poszczególnych państw członkowskich UE. Jednak nowy rejestr nie ma jeszcze aktywnych wszystkich funkcji i IETA obawia się, że Komisja Europejska może nie zdążyć z ich wdrożeniem przed grudniem¹³.

Informacje nt. aukcji uprawnień do emisji

Europejska Giełda Energii (EEX) w Lipsku poinformowała w komunikacie prasowym, że wprowadza nowe, uproszczone zasady uczestniczenia w aukcjach uprawnień do emisji CO₂ dla małych i średnich uczestników rynku.

Od 1 sierpnia 2012 r. EEX wprowadza ofertę „*auction only*”, która umożliwi branie udziału w podstawowych aukcjach uprawnień do emisji CO₂ na rynku kasowym. Inwestorzy, którzy skorzystają z oferty EEX będą zwolnieni z rocznej opłaty członkowskiej. Ponadto, nie będą zobowiązani do wykupu opcji dostępu technicznego oraz przedstawienia dowodu posiadania 50 tys. euro kapitału. Nie będą również zmuszeni do korzystania z usług certyfikowanego pośrednika rynkowego.

W ten sposób EEX chce pozyskać nowych klientów, aby zapewnić sobie wystarczającą ilość uczestników aukcji podczas trzeciego okresu rozliczeniowego EU ETS (w latach 2013 –

¹³ Źródło: na podstawie informacji upublicznionych przez DM Consus.

2020), kiedy to wolumeny wystawianych na sprzedaż uprawnień znacznie wzrosną¹⁴.

Stan prac nad wyliczeniem uprawnień aukcyjnych (EUAA) dla lotnictwa

Do określenia udziału danego państwa członkowskiego w ogólnounijnej puli uprawnień do emisji przewidzianych do sprzedaży aukcyjnej w I (2012) i II (2013-2020) okresie rozliczeniowym dla lotnictwa należy wykorzystać informacje sprawozdane przez operatorów statków powietrznych w raportach rocznych dotyczących emisji za rok 2010. Odpowiednie wartości zawarte zostały w sekcji 9 raportu rocznego: *Szczegółowe dane dotyczące emisji*, której zawartość określa wielkość emisji dwutlenku węgla dla pary krajów, pomiędzy którymi zostały wykonane operacje lotnicze podlegające objęciu EU ETS.

Zgodnie z art. 3d ust. 3 dyrektywy EU ETS, udział danego państwa członkowskiego w puli aukcyjnej jest proporcjonalny do jego udziału w przypisanych emisjach lotniczych określonych dla całego obszaru EEA (UE-27 + EFTA-3). Natomiast odsetek przydziałów dla całego obszaru EEA rozdzielany w drodze sprzedaży aukcyjnej wynosi 15% ogólnodostępnej puli uprawnień. Ten odsetek może zostać zwiększony w ramach ogólnego przeglądu dyrektywy EU ETS.

Określenie przypisanych emisji lotniczych dla Polski wiąże się z dostępem do zweryfikowanych raportów rocznych złożonych nie tylko przez operatorów statków powietrznych administrowanych przez Polskę, ale również do raportów pozostałych operatorów lotniczych, którzy rozpoczęli swój lot na terytorium Polski, bądź go w Polsce zakończyli, jeżeli krajem ich wylotu było państwo nie należące do EEA. O ile można oszacować wartość przypisanych emisji

lotniczych pochodzących z lotów wykonanych przez operatorów, którzy składają swoje raporty roczne w Polsce, zebranie pozostałych informacji na potrzeby obliczeń udziału jest na dzień dzisiejszy niemożliwe. Spowodowane jest to brakiem dostępu do raportów pozostałych operatorów lotniczych (nieadministrowanych przez Polskę) złożonych w pozostałych krajach EEA. W chwili obecnej niezbędne informacje dotyczące wszystkich raportów rocznych za rok 2010 są wyłącznie w posiadaniu Komisji Europejskiej, która podjęła się określenia udziałów w aukcji dla wszystkich krajów EEA.

Nowe rozporządzenia KE o monitorowaniu i raportowaniu oraz weryfikacji i akredytacji weryfikatorów

Komisja Europejska 12 lipca 2012 r. opublikowała nowe przepisy dotyczące zasad monitorowania i sprawozdawczości w ramach systemu handlu uprawnieniami do emisji dwutlenku węgla, które będą obowiązywać w trzecim okresie rozliczeniowym. Nowe przepisy wprowadzono w postaci dwóch rozporządzeń Komisji:

- *Rozporządzenia Komisji w sprawie monitorowania i raportowania w zakresie emisji gazów cieplarnianych zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady;*
- *Rozporządzenia Komisji w sprawie weryfikacji raportów na temat wielkości emisji gazów cieplarnianych i raportów dotyczących tonokilometrów oraz akredytacji weryfikatorów zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady.*

Powyższe akty prawne są wypełnieniem obowiązków nałożonych na Komisję przez przepisy dyrektywy EU ETS nakładające obowiązek przygotowania nowych ram prawnych określających zasady monitorowania i raportowania emisji gazów cieplarnianych w trzecim okresie

¹⁴ Źródło: na podstawie oświadczenia prasowego wydanego w dniu 26 lipca 2012 r. przez giełdę EEX oraz informacji upublicznionych przez DM Consus.

rozliczeniowym. Nowe rozporządzenia wchodzi w życie bez konieczności transpozycji do prawa krajowego 20 dni od daty publikacji.

Nowe rozporządzenie ws. monitorowania i raportowania wprowadza wiele istotnych zmian. Jedną z nich jest **zaostrzenie kryteriów wyboru poziomów dokładności**. Rozporządzenie narzuca na prowadzących instalacje z kategorii B (średnioroczne emisje pomiędzy 50-500 tys. ton CO₂) i C (emisje powyżej 500 tys. ton CO₂) dla głównych strumieni materiałów wsadowych stosowanie najwyższego poziomu dokładności - 4 (zakres niepewności dla tego poziomu wynosi +/- 1,5%). Prowadzący instalację mogą wykorzystywać niższe poziomy dokładności (instalacje kategorii B - dwa poziomy niższe, instalacje kategorii C - jeden poziom niższy), jeśli wykażą, że spełnienie najwyższego poziomu dokładności jest nieracjonalne technicznie lub kosztowo. W przypadku strumieni głównych należących do instalacji z kategorii A (instalacje o emisji poniżej 50 tys. ton CO₂) oraz instalacji kategorii B i C dla wyznaczenia współczynników obliczeniowych paliwa znormalizowanego (lub paliwa, którego wartość opałowa w ciągu ostatnich trzech lat wahała się w przedziale +/-1%), dopuszczone jest korzystanie z tabeli z minimalnymi wymaganymi poziomami dokładności. Dla strumieni pomniejszych należy stosować możliwie najwyższy poziom dokładności, który nie doprowadzi do nieracjonalności technicznej lub kosztowej, co najmniej poziom dokładności 1. W przypadku strumienia de-minimis prowadzący instalację może stosować zachowawcze oszacowania.

Kolejną nowością są zmiany dotyczące **planów monitorowania**. Wprowadzono pojęcie istotnej zmiany planu monitorowania, która musi być zatwierdzona przez właściwy organ oraz pozostałe zmiany, które mogą zostać tylko zgłoszone. Określono również listę minimalnie wymaganych elementów planu monitorowania (załącznik I) oraz określono

jakie dokumenty powinny być do niego dołączone. Ponadto, zaznaczono konieczność ustanowienia wewnętrznych zasad procedur, niezależnie od planu monitorowania.

Rozporządzenie w sprawie monitorowania i raportowania nakazuje również, aby operator odnosił się do **zaleceń weryfikatora umieszczonych w końcowej ocenie zweryfikowanego raportu rocznego** emisji gazów cieplarnianych i do 30 czerwca przedkładał raport z udoskonalenia metodyki monitorowania do organu zatwierdzającego plan monitorowania. Taki raport należy również składać w przypadku stosowania niższych od wymaganych poziomów dokładności uzasadnianych nieracjonalnością techniczną lub kosztową lub gdy stosuje się metodykę rezerwową.

Zmieniło się również podejście do kwestii **przenieszonego CO₂**. Według nowych zasad od całkowitej emisji z instalacji będzie można odliczyć jedynie CO₂ zawarty w paliwie opuszczającym zakład (np. w gazie koksowniczym, gazie wielkopieczowym) i przenoszony do innej instalacji objętej EU ETS. Brak jest już możliwości odliczania od całkowitej emisji CO₂ wykorzystywanego poza EU ETS.

Oprócz wyżej wymienionych zmian doprecyzowano również przepisy odnoszące się do:

- kryteriów dla biomasy,
- korzystania z nieakredytowanych laboratoriów,
- częstotliwości pobierania próbek w przypadku korzystania z analizy laboratoryjnej,
- obliczania niepewności urządzeń pomiarowych,
- stosowania zapisów z faktur w celu obliczania zużycia paliwa,
- obliczania niepewności związanej ze składowaniem paliw na terenie zakładu,

- uproszczeń dla małych operatorów, emitujących mniej niż 25 tys. ton CO₂ rocznie.

Komisja Europejska mając na uwadze fakt, że osiągnięcie harmonizacji przepisów ograniczyło ich precyzyjność, przygotowuje szereg dodatkowych dokumentów pomocniczych, tj. przewodników i elektronicznych formularzy, które mają ułatwić zrozumienie wymogów wynikających z przepisów nowych rozporządzeń. Są one na bieżąco publikowane na stronie Komisji ([link](#)) oraz KOBiZE ([link](#)).

W związku ze zmianą przepisów każdy operator powinien dokonać zmiany swojego planu monitorowania zawartego w zezwoleniu. Nowy plan powinien być przygotowany w

oparciu o elektroniczny formularz zgodnie z art. 74 rozporządzenia ws. monitorowania i raportowania. Należy zaznaczyć, iż zmiana zezwolenia powinna nastąpić maksymalnie **do końca 31 grudnia 2012 r.**, tak aby od 1 stycznia 2013 r. każdy operator monitorował swoje emisję według nowych przepisów.

Mając na uwadze powyższe nowe obowiązki przepisy, KOBiZE w dniu 10 sierpnia organizuje kolejne szkolenie dla urzędów odpowiedzialnych za zatwierdzanie planów monitorowania. KOBiZE przewiduje również na przełomie sierpnia i września organizację szkoleń dla prowadzących instalacje. Informacja o terminie szkoleń zostanie zamieszczona na stronie internetowej KOBiZE.

Tabela 6. Kalendarium najważniejszych wydarzeń w sierpniu 2012 r.

Dzień	Wydarzenie
9 sierpnia	w Bonn odbędzie się spotkanie „JI Roundtable”, na którym omawiane będą m.in. przyszłe zasady mechanizmu wspólnych wdrożeń.
10 sierpnia	szkolenie organizowane przez KOBiZE dla urzędów odpowiedzialnych za zatwierdzanie planów monitorowania.
W sierpniu	Terminy aukcji EUA w UE: ⇒ Każdy poniedziałek i wtorek: Aukcja 500 tys. uprawnień EUA z rezerwy NER300 organizowana na giełdzie EEX (w godz. od 13:00 do 15:00) przez Europejski Bank Inwestycyjny; ⇒ Każda środa, czwartek i piątek: Aukcja po 500 tys. uprawnień EUA z rezerwy NER300 organizowana na giełdzie ICE (w godz. od 13:00 do 15:00 oraz od 15:00 do 17:00 - tylko środy) przez Europejski Bank Inwestycyjny; ⇒ Każdy wtorek: Aukcja niemiecka 300 tys. (rynek spot) – start od godz. 9:00; ⇒ Każda środa: Aukcja niemiecka 850 tys. (rynek future) – start od godz. 13:00.
W sierpniu	Uzgodnienia międzyresortowe następujących projektów aktów prawnych: ⇒ <i>Projekt ustawy o odnawialnych źródłach energii</i> (z dnia 26.07.2012), która kompleksowo traktuje kwestie związane z wytwarzaniem energii ze źródeł odnawialnych - informacja na stronie Ministerstwa Gospodarki ⇒ <i>Projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw oraz niektórych innych ustaw</i> (z dnia 17.07.2012), która wprowadza m.in. Narodowy Cel Redukcyjny, czyli minimalną wartość ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w cyklu życia paliw zużywanych w transporcie oraz energii elektrycznej zużywanej w pojazdach samochodowych – informacja na stronie Rządowego Centrum Legislacji ⇒ <i>Projekt rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie szczegółowych warunków, sposobu i trybu przyznawania dofinansowania na realizację działań związanych z wytwarzaniem biokomponentów, biopaliw ciekłych lub innych paliw odnawialnych i wykorzystaniem ich w transporcie</i> (z dnia 03.07.2012), którego celem jest m.in. redukcja zanieczyszczenia powietrza – informacja na stronie Rządowego Centrum Legislacji

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE.

Niniejszy dokument może być używany, kopiowany i rozpowszechniany, w całości lub w części, wyłącznie w celach niekomercyjnych i z zachowaniem praw autorskich, w szczególności ze wskazaniem źródła ich pochodzenia.

Działalność KOBiZE jest finansowana ze środków
Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Kontakt:

Zespół Strategii i Analiz

Krajowy Ośrodek Bilansowania
i Zarządzania Emisjami

Instytut Ochrony Środowiska -
Państwowy Instytut Badawczy

ul. Chmielna 132/134
00-805 Warszawa

e-mail: raportCO2@kobize.pl